

REPUBLIKA E SHQIPËRISË

MINISTRIA E KULTURËS

DREJTORIA E FINANCËS

RAPORTET E MONITORIMIT

4 - MUJORI VITI 2018

Programet Buxhetore:

1. Planifikim Administrim, Menaxhim
2. Trashëgimia Kulturore dhe Muzetë
3. Arti dhe Kultura

RELACION

MBI MONITORIMIN E SHPENZIMEVE BUXHETORE TË KATËR MUJORIT TË VITIT

2018

Në zbatim të Ligjit nr. 9936, datë 26.06.2008 “Për Menaxhimin e Sistemit Buxhetor në Republikën e Shqipërisë”, të ligjit nr.109 datë 30.11.2017 “Për buxhetin e vitit 2018”, Udhëzimit nr. 2, datë 06.02.2012 “Për procedurat standarde të zbatimit të buxhetit”, Udhëzimit Plotësues nr.2 datë 19.01.2018 “Për zbatimin e buxhetit të vitit 2018” paragrafi V “Monitorimi” si dhe Udhëzimi nr.22 datë 17.11.2016 “Për Procedurat standarte të monitorimit të buxhetit në njësitë e qeverisjes qendrore” Ministria e Kulturës, për 4-mujorin e vitit 2018, ka menaxhuar dhe vlerësuar me përparësi të veçantë procesin e monitorimit të zbatimit të fondeve buxhetore.

Për vitin 2018 detajimi i buxhetit është mbështetur në Programin Buxhetor Afatmesëm 2018-2020 si dhe në prioritetet e përcaktuara në Programin e Qeverisë.

Me anë të këtij relacioni prezantojmë në mënyrë të detajuar informacionin mbi realizimin e buxhetit për **4 - mujorin e vitit 2018**, ndarë sipas programeve dhe zërave ekonomikë.

Realizimi i fondeve buxhetore sipas programeve buxhetore

Nr	Emri i programit	Plani 4– mujori 2018		Realizimi 4– mujori 2018		
		Në (000) leke	Struktura ne (%)	Në (000) leke	Struktura në (%)	Në (%) ndaj buxhetit
1.	Planifikim, Menaxhim, Administrim	50,424	7.2%	36,006	6.8%	71.4%
2.	Trashëgimia Kulturore dhe Muzete	232,142	31.1%	145,729	27.5%	62.8%
3.	Arti dhe Kultura	418,111	59.7%	348,233	65.7%	83.3%
	Totali	700,677	100%	529,969	100%	75.6%

Sic vihet re edhe nga të dhënat e tabelës së mësipërme konstatojmë se, buxheti është realizuar në masën 75.6 %, ku rreth 59.7 % të totalit të shpenzimeve e zë zëri i shpenzimeve të programit “Arti dhe Kultura” buxheti i të cilit është realizuar në masën 83.3%, ndjekur nga programi “Trashëgimia Kulturore dhe Muzete” shpenzimet e të cilit zënë rreth 31.1 % dhe janë realizuar në masën 62.8 % dhe programi “Planifikim Menaxhimi Administrim” shpenzimet e të cilit zënë rreth 7.2 % të totalit dhe janë realizuar në masën 71.4 %.

Realizimi i fondeve buxhetore sipas zërave ekonomikë

Gr	Prog.	Art.	Emërtimi	Plani 4-mujori 2018		Realizimi 4-mujori 2018		
				Në (000) leke	Strukt. ne (%)	Në (000) leke	Strukt. në (%)	Në (%) ndaj buxhetit
12		600-601	Paga, Sig.Shoq	325,084	46.4%	295,433	55.7%	90.9%
12		602-606	Shpen.Korrente	153,633	21.9%	101,833	19.2%	66.3%
12		230-231	Kapitale	221,960	31.7%	132,703	25%	59.8%
			TOTALI	700,677	100%	529,969	100%	75.6%
			Shpenzime nga te ardhurat jashte limiti					
			TOTALI	700,677	100%	529,969	100%	75.6%

Sic vihet re edhe nga të dhënat e tabelës së mësipërme konstatojmë se shpenzimet për 4-mujorin e vitit 2018 për paga dhe sigurime shoqërore janë realizuar në masën 90.9%, shpenzimet korentë 66.3%, dhe shpenzimet kapitale janë realizuar në masën 59.8%.

Më poshtë po analizojmë realizimin e buxhetit sipas zërave dhe produkteve për çdo program buxhetor.

1.Programi: “PLANIFIKIM, MENAXHIM, ADMINISTRIM”

Për fondet e këtij programi, konstatojmë planifikimin dhe shpenzimin e tyre si më poshtë:

Gr	Prog.	Art.	Emërtimi	Plani 4-mujori 2018		Realizimi 4-mujori 2018		
				Në (000) leke	Strukt. ne (%)	Në (000) leke	Strukt. në (%)	Në (%) ndaj buxhetit
12	01110	600-601	Paga, Sig.Shoq	38,424	76.2%	25,824	71.7%	67.2%
12	01110	602-606	Shpen.Korrente	12,000	23.8%	10,183	28.3%	84.9%
12	01110	231	Kapitale					
			TOTALI	50,424	100%	36,007	100%	71.4%

Nga të dhënat konstatojmë se buxheti është realizuar në masën 71.4 %, shpenzimet për paga dhe sigurimet shoqërore zënë rreth 76.2 % të totalit dhe janë realizuar në masën 67.2 %. Shpenzimet korrente zënë rreth 23.8 % të totalit dhe janë realizuar në masën 84.9 %. Shpenzimet kapitale nuk ka për vitin 2018.

Lidhur me realizimin e shpenzimeve korente sqarojmë :

-Përsa I takon shpenzimeve të personelit realizimi është i ulët si rezultat i mosplotësimit të vendeve vakante të aparatit të Ministrisë .

-Për shpenzimet korrente theksojmë që nisur nga procedurat e prokurimeve deri te lidhja e kontratave, proces ky që shtrihet në një hark kohor prej tre muajsh sjell që realizimi për 4 mujorin të jetë jo në nivelet e pritshme por do të ndryshoi ndjeshëm për muajt në vijim.

Fondet buxhetore të këtij programi janë organizuar në pesë produkte, planifikimi dhe realizimi i të cilave, pasqyrohet në tabelën e mëposhtme.

Kodi i Programit	01110	Emertimi i programit:	Planifikim, Menaxhim, Administrim						
Qellimi 1	Rritja e cilesise se punes; Perafrimi i legjislacionit shqiptar me ate te BE-se per permbushjen e e kriterëve ne fushen e kultures qe rrjedhin nga MSA dhe asquis communautaire; Pershtatja e strukturave aktuale ne baze te objektivave te MK; Zbatimi i legjislacionit te fushes; Kontroll dhe auditim te struktures se Ministrise Kultures; Finalizimi i marrevjeshjeve dypalsh dhe protokolleve te bashkepunimit dhe pjesmarrrja e Shqiperise ne takime rajonale dhe nderkombetare								
**Treguesit e performancës/Produktet:									
	Objektivat e politikës:	Kodi i Treguesit te Performances/Produktit	Emertimi i Treguesit te Performances***/Produktit	Niveli faktik i vitit paraardhes	Niveli i planifikuar ne vitin korent	Niveli i rishikuar ne vitin korent	Niveli i planifikuar per perudhen progresive	Niveli faktik ne fund te vitit korent	% e Realizimit te Treguesit te Performances/Produktit
Objektivi 1.1	Permisimi i legjislacionit ekzistuese, hartimi i akteve te reja ligjore dhe nenligjore ne perputhje me programin e qeverise dhe detyrimeve qe rrjedhin nga MSA sipas fushes se veprimtarise se								
		G	Miratimi i legjislacionit dhe akteve ligjore ne zbatim te tij	47,518	57,652	57,652	27,937	26,903	96%
Objektivi 1.2	Ngritja e kapaciteteve planifikuese dhe menaxhuese per stafin e MK per permbushjen me cilesi te raportimeve								
		H	Administrata Funktionale	32,900	46,763	46,763	11,605	4,729	41%
Objektivi 1.3	Permisimi i kushteve te Punes per punonjesit e MK per permbushjen me cilesi te pune								
		M	Rinovim te pajisjeve egzistuese	1,492	-	-			#DIV/0!
Objektivi 1.4	Respektimi i procedurave ligjore ne raport me te tretet dhe shlyerja ne kohe e detyrimeve gjyqesore								
		I	Zgjidhje e konflikteve me te tretet dhe shmangie e detyrimeve te prapambetura	26,923	6,100	6,100	1,525	-	0%
Objektivi 1.5	Miremenaxhim dhe perdorim me efektivet te fondeve buxhetore dhe reduktim te parregullsive te konstatuara nepermjet auditimeve te brendshme								
		J	Zbatim te legjislacionit ne fuqi per Aparatin dhe Institucionet e varesise	32,800	36,997	36,997	6,166	2,552	41%
Objektivi 1.6	Intensifikimi i bashkepunimit rajonal dhe nderkombetar dhe promovimi i kultures dhe trashegimise kulturore nepermjet fondeve dhe programeve te Bashkimit Evropian								
		K	Marrevjeshje bilaterale te nenshkruara dhe aplikime per thirrje fondesh ne programet komunitare	13,368	12,764	12,764	3,191	1,823	57%

Nga sa mësipër rezulton se produktet e listuara nën këtë program janë realizuar sipas pritshmërive.

Për sa i përket produktit G “Miratimi i legjislacionit dhe akteve ligjore në zbatim të tij” është realizuar pothuajse plotësisht sipas nivelit të planifikuar për 4-mujorin e 2018. Gjatë kësaj periudhe janë miratuar këto akte ligjore/nënligjore si:

1. Vendim nr. 186, datë 29.3.2018 “Për një shtesë fondi në buxhetin e vitit 2018, miratuar për Ministrinë e Kulturës, për mbulimin e shpenzimeve për realizimin e aktiviteteve, pjesë të kalendarit për vitin 2018, si “Viti mbarëkombëtar i Gjergj Kastriotit-Skënderbeut”.
2. Vendim nr. 29, datë 17.1.2018 “Për emërimin në detyrë të drejtorit të Galerisë Kombëtare të Arteve”.
3. Vendim nr. 204, datë 11.4.2018 “Për emërimin në detyrë të drejtorit të Teatrit Kombëtar”.
4. Vendim nr. 53, datë 31.1.2018 “Për lejimin e lëvizjes jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë të veprës së artit në pikturë “mbjellja e pemëve”, të autorit Edi Hila, pjesë e fondit të Galerisë Kombëtare të Arteve, e cila do të jetë pjesë e ekspozitës “Edi Hila-monography”, që organizohet në Muzeun e Artit modern në Varshavë, Poloni”
5. Vendim i Këshillit të Ministrave nr. 121, datë 28.2.2018 “Për lejimin e lëvizjes jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë të 11 veprave të piktorit të popullit Vangjush Mio, me qëllim ekspozimin e tyre në Centro Culturale Don Orione Artigianelli, Sala Tiziano, dorsoduro 909/a – venecia, itali.”
6. Vendim i Këshillit të Ministrave “Për krijimin e bazës së të dhënave shtetërore “Regjistri Kombëtar i Pasurive Kulturore”.
7. Ligji “Për Trashegimine Kulturore dhe Muzetë”
8. Vendim nr. 134, datë 7.3.2018 “Për krijimin e bazës së të dhënave shtetërore për sistemin e integruar bibliotekar databksh”
9. Vendim nr. 133, datë 7.3.2018 “Për krijimin e bazës së të dhënave shtetërore për sistemin e Ëebgis për menaxhimin e veprimtarisë arkeologjike në terren të agjencisë së shërbimit arkeologjik”.

Kurse Produkti H “Administratë Funktionale” është realizuar në masën 41% nga niveli i planifikuar për 4-mujorin e 2018. Në këtë aspekt punonjësit e Ministrisë së Kulturës janë trajnuar për :

- Procesin e përgatitjes së programit Buxhetor Afatmesëm dhe Buxhetimit Gjikor.
- Sistemin Informatik Financiar të Qeverisë.
- Prezantimin e Udhëzimit të ri Standart të Përgatitjes së programit Buxhetor Afatmesëm.

Për produktin I ”Zgjidhje e konflikteve me të tretët dhe shmangie e detyrimeve të prapambetura”, në 4 mujorin e vitit 2018 janë krijuar detyrime si rezultat i vendimeve gjyqësore të formës së prerë mbi të cilat Ministria e Kulturës është duke punuar mbi përpilimin e databazave përkatës dhe planifikimin për shlyerjen e tyre për muajt në vijim.

Në lidhje me Produktin J “Zbatim të legjislacionit në fuqi për aparatën e MK dhe institucionet e varësisë”, Sektori i Auditit të Brëndshëm ka zhvilluar veprimtarinë audituese bazuar në procedurat e auditimit të rregulluara në aktet në fuqi si dhe në praktikën më të mira të fushës, me qëllim garantimin e një efience sa më të lartë. Ministria e Kulturës ka realizuar dy misione auditimi me bazë sistemi të kombinuara përkatësisht:

- a. Për Drejtorinë Rajonale të Kultures Korcë.
- b. Për Galerinë Kombëtare të Arteve.

Ndërsa për Produktin K “Marrëveshje bilaterale të nënshkruara dhe aplikime për thithje fondesh në programet komunitare”, Ministria Kulturës ka nënshkruar një marrëveshje bashkëpunimi me Rajonin e Pulias në kuader të financimit të Parkut të Artit si dhe një aplikim madhor për të cilin po punohet për të shkruar Application package, atë të IPA Tematikë Shqipëri-Mali I Zi-Itali: “**Parku I Artit**”.

2. Programi: “TRASHËGIMIA KULTURORE DHE MUZETË”

Në lidhje me shpenzimet e këtij programi, konstatohet planifikimin dhe realizimin e tyre si më poshtë:

G r	Prog.	Art.	Emërtimi	Plani 4-mujori 2018		Realizimi 4-mujori 2018		
				Në (000) leke	Strukt. ne (%)	Në (000) leke	Strukt. në (%)	Në (%) ndaj buxheti t
12	08220	600-601	Paga, Sig. Shoq	106,127	45.7%	95,596	65.6%	90.1%
12	08220	602-606	Shpen. Korrente	54,055	23.3%	39,943	27.4%	73.9%
12	08220	231	Kapitale	71,960	31%	10,190	7%	14.2%
			TOTALI	232,142	100%	145,729	100%	62.8%
			Shpenzime nga te ardhurat jashte limiti					
			TOTALI	232,142	100%	145,729	100%	62.8%

Nga të dhënat e tabelës së mësipërme konstatohet se buxheti është realizuar në masën 62.8%. Shpenzimet për paga dhe sigurimet shoqërore zënë rreth 45.7 % të totalit dhe janë realizuar në masën 90.1%, shpenzimet korrente zënë rreth 23.3% të totalit dhe janë realizuar në masën 73.9% dhe shpenzimet kapitale zënë rreth 31% dhe janë realizuar në masën 14.2%.

Fondet buxhetore të këtij programi janë organizuar në katër produkte, planifikimi dhe realizimi i të cilave, pasqyrohet në tabelën e mëposhtme.

Kodi i Programit	08220	Emertimi i programit:	Trashëgimia Kulturore dhe Muzete						
Qelimi 1	Ruajtjen, mbrojtjen dhe promovimin e trashëgimisë materiale (monumente të kulturës, ansamble arkitektonike, qytete muze, qendra historike, zonave dhe parqeve arkeologjike) - rritjen e aksesit të publikut në to në funksion të turizmit kulturor								
			**Treguesit e performancës/Produktet:						
	Objektivat e politikës:	Kodi i Treguesit te Performances/Produktit	Emertimi i Treguesit te Performances***/Produktit	Niveli faktik i vitit paraardhes	Niveli i planifikuar ne vitin korent	Niveli i rishikuar ne vitin korent	Niveli i planifikuar per periudhen progresive	Niveli faktik ne fund te vitit korent	% e Realizimit te Treguesit te Performances/Produktit
Objektivi 1.1	Restaurimi dhe mirëmbajtja e trashëgimisë arkitektonike dhe peisazhit								
		F	Objekte te restauruara dhe te mirembajtura	276,711	409,152	409,152	82,253	71,465	87%
Objektivi 1.2	Përmirësimi i standarteve dhe cilësisë së shërbimeve të ofruara në muzete dhe objektet e vizitueshëm të Trashëgimisë Kulturore / parqeve arkeologjik								
		G	Muze parqe te mirembajtura	160,944	158,861	158,861	131,752	59,715	45%
Objektivi 1.3	Inventarizimi i 5000 objekteve dhe/ose elementeve te trashëgimisë jomateriale dhe pajisja me karte teknike								
		I	Objekte te inventarizuara	9,665	10,425	10,425	3,770	3,286	87%
Qelimi 2	Ruajtja e trashëgimisë jomateriale, rivitalizimin e gjubës dhe zhvillimin e diversitetit kulturor								
			**Treguesit e performancës/Produktet:						
	Objektivat e politikës:	Kodi i Treguesit te Performances/Produktit	Emertimi i Treguesit te Performances***/Produktit	Niveli faktik i vitit paraardhes	Niveli i planifikuar ne vitin korent	Niveli i rishikuar ne vitin korent	Niveli i planifikuar per periudhen progresive	Niveli faktik ne fund te vitit korent	% e Realizimit te Treguesit te Performances/Produktit
Objektivi 2.1	Promovimi i vlerave të trashëgimisë shpirtërore, materiale dhe diversitetit kulturor përmes zhvillimit të 70 veprimtarive të përitshme.								
		H	Aktivite, veprimtari kulturore	46,964	56,634	56,634	14,367	11,263	78%

Programi Trashëgimia Kulturore dhe Muzetë është një nga programet e Ministrisë së Kulturës i cili synon ruajtjen e integruar të tërësisë së vlerave të trashëgimisë kulturore, mbrojtjen dhe promovimin e saj si dëshmi e vlerave të trashëguara nga e kaluara, si shprehje e identitetit kombëtar dhe si pasuri e traditës kolektive.

Trashëgimia kulturore përbëhet nga vlera materiale të luajtshme dhe të paluajtshme (dëshmi të arkitekturës, peizazhit, arkeologjisë) dhe vlera jomateriale që përbëjnë dijen dhe përvojën shpirtërore (ritet, zakonet, zejet tradicionale, folklori dhe gjuha) të krijuar dhe transmetuar nga populli përgjatë shekujve.

Ky program zbatohet nëpërmjet Drejtorisë së Përgjithshme të Politikave dhe Zhvillimit të Kulturës, pjesë e Ministrisë së Kulturës si dhe nëpërmjet 20 institucioneve në varësi të saj (si Instituti i Monumenteve të Kulturës, Agjencia e Shërbimit Arkeologjik, Muzetë Kombëtarë, QKVF, QKIPK, DRKK, Parqet Arkeologjike, etj.) në mbrojtjen, promovimin, edukimin dhe menaxhimin e vlerave të trashëgimisë kulturore, zhvillimin e rrjetit të muzeve kombëtarë dhe lokalë, parqeve arkeologjike dhe lëvizjen e objekteve të trashëgimisë kulturore nëpërmjet përdorimit efikas dhe efektiv të burimeve financiare shtetërore, maksimizimit të tyre dhe bashkëpunimeve me organet e qeverisjes vendore, partnerë ndërkombëtarë dhe PPP si dhe rritjen e aksesit të publikut në to në funksion të turizmit kulturor.

Sipas objektivave të politikës, ju informojmë si më poshtë;

- **Objekte të restauruara dhe muzealizuara të gatshme si produkt kulturor për publikun,**
(Fondet janë rialokuar gjatë vitit 2018, nuk ishin të parashikuara në PBA 2018-2020)

Në vitin 2018 planifikimi i fondeve për investime në Programin Trashëgimia Kulturore dhe Muzetë është në masën **200,000** mijë lekë, i detajuar si më poshtë:

EMRI I PROJEKTIT	PLANI mijë LEKË	REALIZIMI mijë LEKË
Projekti i Restaurimit dhe Rifolmulimi i linjës muzeore në Muzeun Historik Kombëtar-Tiranë	40,000	
Projekti i Restaurimit dhe rehabilitimit e hapësirave në Galerinë Kombëtare të Arteve	15,000	
Restaurim me objekt "Ura e Kollorces 4 km në juglindje të Gjirokastrës „Lazarat"	5,000	
Restaurim ``Banesa Vëllezerve Frashëri``	6,000	
Restaurim ``Muzeu i Sinjes`` - Dibër	1,500	
Restaurimi Kisha Shën Mërisë Peshkëpi e Sipërme- Gjirokastrë	22,500	
Restaurimi me objekt "Kisha e Shën Apostujve", Hoshtevë-Zagori	20,000	
Restaurim i Kishës së Shën Nikollit (vend varimi Skënderbeut) - Lezhe	33,300	
Restaurim me objekt "Kisha e Shën Thanasit" -Leshnice-Sarandë	11,000	
Restaurim Kisha Manastirit te Shen Merise Mesopotam Faza I -Sarande	26,900	
Restaurimi i Kishës së Ristozit Mborje Korçë Faza III	4,000	
Muzealizimi i Muzeut Gjethi	5,100	4,501
TVSH - Rehabilitimi i Manastirit te shen merise per perdorim muzeal dhe rrethinat e sitit arkeologjik te Apolonise	7,500	5,690
Blerje Pajisje	2,200	
	200,000	10,191

Do të kryhet Restaurimi i 9 objekteve monument kulture si dhe do të realizohen projektet për Restaurimin dhe Rifolmulimi i linjës muzeore të Muzeut Historik Kombëtar, Tiranë si dhe Projekti për Restaurimin dhe Rehabilitimin e hapësirave në Galerinë Kombëtare të Arteve. **Projektet janë në fazën e prokurimit.**

Gjatë 4 mujorit të parë të vitit 2018 ka përfunduar likuidimi i projektit për ngritjen e Muzeut Kombëtar të Përgjimeve “Shtëpia me Gjethe” si dhe vazhdon pagesa e TVSH - Rehabilitimi i Manastirit të Shën Mërisë për përdorim muzeal dhe rrethinat e sitit arkeologjik të Apolonisë Fier financuar nga BE në kuadër të programit IPA multibeneficiary. Projekti ka përfunduar, **pritet bashkfinancimi i pjesës, detyrim i kontratës për palën shqiptare.**

➤ **Restaurimi dhe mirëmbajtja e trashëgimisë arkitektonike dhe peisazhit, monumentet e kulturës të mirëmbajtura dhe inspektuara në mënyrë të vazhdueshme.**

Në përmbushje të një prej objektivave të Ministrisë së Kulturës “Të ruajë, mbrojë dhe promovojë trashëgiminë kulturore”, Drejtoria e Përgjithshme të Politikave dhe Zhvillimit të Kulturës, i kushton vëmendje të veçantë rehabilitimit të Monumenteve të Kulturës për t’i shndërruar ato dhe në produkte turistike kulturore, nëpërmjet Drejtorive Rajonale të Kulturës Kombëtare, Parqeve Kombëtarë Arkeologjike si dhe me mbështetjen e IMK dhe ASHA.

Në vazhdim të eksperiencës në menaxhimin e fondeve për mirëmbajtjen e monumenteve të kulturës, nga fondet art. 602 që institucionet kanë në dispozicion janë marrë masat për përdorimin me efektivitet të këtyre fondeve me synim mirëmbajtjen e monumenteve të kulturës nëpërmjet konservimit, konsolidimit, restaurimit të tyre. **Theksojmë se këto fonde janë të pamjaftueshme për të kryer mirëmbajtjen e monumenteve dhe në të shumtën e rasteve përdoren për të nxjerrë objektet nga rreziku i shëmbjes.**

Gjatë 4 mujorit të parë të vitit 2018 janë kryer punime mirëmbajtjeje, konsolidimi, pastrim vegetacioni në objekte Monument Kulture nga DRKK Durrës, Berat, Shkodër, Korçë, Gjirokastrë, Vlorë të cilët përgatisin objektet e trashëgimisë kulturore për sezonin turistik si dhe vazhdojnë mirëmbajtjen rutinë e tyre dhe mbrojtjen nga dëmtimet dhe degradimi nga agjentët atmosferikë. Gjithashtu dhe Parqet Arkeologjike kryejnë punime mirëmbajtje të përqendruara në përmirësimin e performancës së institucioneve të trashëgimisë aq edhe në ndërhyrje restauruese dhe mirëmbajtje në monumentet e kulturës. Sipas Institucioneve janë kryer punime nga:

DRKK Durrës me specialistët dhe punëtorët e institucionit ka kryer punime rutinë mirëmbajtje dhe pastrime nga vegetacioni dhe mbeturinat, në rreth 20 objekte Monument Kulture. Janë kryer pastrime dhe mirëmbajtje në Muzeu Arkeologjik Durrës, Amfiteatri Durrës, Kalanë e Prezës, Kalanë e Ishmit, Pusin e Top Hanës, Kalaja e Elbasanit, Çezma dhe kalldrëmi në Rrapin e Bezistanit, banesa Aleksandër Moisiu, Rrenojat me mozaik GORA, pastrime dhe mirëmbajtje në Urën e Tabakëve Tiranë, Mozaikun e Tiranës, punime mirëmbajtje Kalaja Krujë, Muret Rrethuese të qytetit të Durrësit, Termat Romake, Macellum Forum (Rotonda), pastrime dhe mirëmbajtje në Baziliken e Shën Mehilit Arapaj, Kalaja e Skënderbeut dhe Kisha e Shën Ndout në Kepin e Rodonit, etj.

DRKK Berat, me specialistët dhe punëtorët e institucionit dhe në disa objekte edhe në bashkëpunim me pronarët ka kryer ndërhyrje restauruese, mirëmbajtëse, konsolidime, pastrime nga vegetacioni i ulët dhe i lartë, në 15 objekte monument kulture kështu: pastrim nga vegetacioni në disa kasha në lagjen Kala, restaurim i dy ikonave, trajtimi i portave të kishave

monument kulture në lagjen Kala, pastrim nga bimësia në Qendrën Historike të qytetit të Beratit, pastrim teritori të kishës Shën Vllahernës, të kishës të Shën Kollit, të kishës së Shën Triadhës. Punime mirmbajtje në zyrat e DRKK Berat, ndërhyrje emergjente në mure mbajtëse në lagjen Mangalem, Restaurimi i kalldrëmit në lagjen Goricë, pastrim nga vegjetacioni në lagjien Mangalem, Goricë dhe Kala, etj.

DRKK Gjirokastrë, me specialistët dhe punëtorët e institucionit ka kryer mirmbajtje, pastrime, sistemime në Kalanë Gjirokastrë, ndërhyrje restauruese në 15 objekte si në: banesën “Zeko”, Banesa “Çabej”, Kisha “Shën e Premte” në Përmet, në portën “Sinoimeri” në lagjen Dunavat, në portën “Kore”, në çatinë e portës “Stavri”, etj. Inspektim dhe pastrim nga vegjetacioni në rreth 16 objekte si: Kisha e Shën Mëhillit dhe Kisha e Shën Thanasit në fshatin Lekël, Kalaja e Qytezës në fshatin Dukaj, Urën metalike të Dragotit. Mirmbajtje, pastrime, sistemime në Parkun Antigone dhe Adrianopol, Ura Antiko – Mesjetare mbi lumin Vjosë në Kalanë e Tepelenës, punime pastrimi në Kalanë e Tepelenës, Kalaja e Kalivaçit, Ura e Muço Hysës, etj.

DRKK Vlorë, me specialistët dhe punëtorët e institucionit ka kryer mirëmbajtje në 4 objekte P.A.Amantia, Ura e Çinës mes Tatzatit e Kalasës, Muzeu Etnografik, spërkatje me solucion kundër barit në Manastiri i 40 Shenjtorëve. Inspektim dhe pastrim vegjetacioni në rreth 30 objekte si në P.A.Orik, Banesa e Islam Gjonit, Kisha e Shën kollit Armen, Ura e Frëngut, Ura e Slapit, Ura nën Shkëmb Tatzat, Rrënojat e Tragjasit të Vjetër, Muri rrethues i Kalasë së Onhezmit, Bazilika – Sinagogë Sarandë, Tempulli antik Çukë Tempulli Antik Metoq, etj.

DRKK Shkodër, u kryen punime mirëmbajtje dhe pastrimi periodik nga punëtorët e mirëmbajtjes në monumentin Kalaja e Shkodrës, Kalaja e Lezhës dhe pastrim nga vegjetacioni në monumentin Ura e Mesit.

DRKK Korçë, Punime sistemimi mirëmbajtje në Kishat e Voskopojës, dhe në Kishat e Vithkuqit, mirmbajtje në Muzeu i Arsimit ABC, në Tuma e Kamenicës, Punime mirëmbajtje Kisha e Shen Johani dhe Kisha e Shen Dhimitrit Boboshtice, Punime në fasadën e Muzeut Arkeologjik, etj.

➤ **Përmirësimi i standarteve dhe cilësisë së shërbimeve të ofruara në muzete dhe objektet e vizitueshëm të Trashëgimisë Kulturore / parqeve arkeologjike.**

Aktiviteti kryesor i Muzeve Kombëtarë është promovimi, ruajtja, konservimi, restaurimi i objekteve dhe fondeve muzeore si dhe edukimi përmes trashëgimise dhe aktiviteteve në funksion të saj. Një komponent i rëndësishëm është dhe pasurimi me fonde dhe përmirësimi i prezantimit përmes ekspozitorëve dhe përshkrimeve të objekteve në nivele bashkëkohore. Njëkohësisht pjesë e veprimtarisë së këtyre institucioneve janë edhe realizimet e veprimtarive dytësore si filmimet, fotografimet e objekteve muzeore nga subjekte të treta, si dhe riprodhimi i imazhit të objekteve të trashëgimisë kulturore, me qëllim ekspozimin e tyre, në kuadër të aktiviteteve të ndryshme.

Aktivitetet e Muzeve Kombëtarë:

Muzeu Kombëtar të Fotografisë “Marubi”, përveç performancës lidhur me vizitueshmerinë ka realizuar dhe aktivitete të tjera promovuese me qëllim publikimin e objekteve të trashëgimisë kulturore por njëkohësisht edhe aktivitete me karakter edukues në bashkëpunim me shkollat e qytetit, në kuadër të Programit Edukimit mbi dhe përmes Kulturës.

Gjithashu janë organizuar dhe ekspozita e konferenca, si ekspozita “Urtësi sot e mot” e artistes Lala Meredith-Vula, konferenca “Arti Bashkëkohor dhe Trashëgimia Fotografike” e cili trajtoi rolin e fotografisë në raport me trashëgiminë kulturore dhe artin. Ekspozita e autores italiane Moira Ricci , datë 23 shkurt 2018, “Lookaftering” , kuruar nga Lek Gjeloshi.

Muzeu Historik Kombëtar, Gjatë 4 mujorit të parë 2018 janë realizuar një sërë veprimtarish me karakter promovues, edukues në të gjithë pavionet e këtij muzeu si dhe restaurimi i një sërë objektivash të trashëgimisë kulturore pjesë e fondit të muzeut, ndërhyrjet konservuese të disa objekteve për mirëmbajtjen e tyre si dhe përfundimi i katalogut “Thesare nga Muzeu Historik Kombëtar”.

- Aktivitete në nderim dhe përkujtim të figurave patriotike shqiptare si dhe në kuadër të programit “Edukimi mbi dhe përmes kulturës” u zhvilluan projektet edukative “Arkeologu i vogël”, “Një pasdite në muze”, “Vizatoj historinë”, “Muzeu im”.
- Në kuadër të Vitit Mbarëkombëtar të Gjergj Kastriot Skënderbeut janë kryer një sërë vizitash dhe aktivitete nga nxënësit e shkollave 9-vjecare të qytetit, si dhe ekspozita lidhur me figurën e Heroit Kombëtar dhe epokës së lavdishme të tij.
- Ekspozita “Moti i Madh”, 17 janar 2018, jeta dhe veprimtaria e Gjergj Kastriot Skënderbeut.
- Ekspozita me temë “Monarkia Austro-Hungareze dhe Shqipëria 1916-1918” (Viti kulturor Austri-Shqipëri 2018).
- Ekspozita personale me titull: "Midis ëndrrës dhe realitetit" me autore Eliza Hoxha.
- Ekspozita “Magjia e gramafonit”, me gramafonët e Arkivit të Shtetit në ambientet e Muzeut Historik Kombëtar .
- Ekspozita me temë: "Misionet arkeologjike franko-shqiptare: mes kërkimit shkencor dhe rivlerësimit turistik dhe kulturor të trashëgimisë, në bashkëpunim me ambasadën franceze.

Muzeut Kombëtar i Artit Mesjetar, Korçë.

Veprimtaria e këtij institucioni është përqëndruar në pritjen e vizitorëve dhe promovimin e vlerave të trashëgimisë ikonografike, që administron ky muze, në aktivitete promovuese dhe edukuese në kuadër Vitit Mbarëkombëtar të Skënderbeut dhe programit Edukimi mbi dhe përmes Kulturës, në bashkëpunim me shkollat 9 vjecare, të mesme dhe universitetin, si: “Skënderbeu në mite, gojëdhëna e tregime”, “Dashuria për natyrën”, “Kultura antike e vonë”, “Arti I shek.XVIII: Atelieja e Athanas dhe Kostandin Zografit”, etj, në bashkëpunim me shkollat e qytetit. Konservimi i objekteve për mirëmbajtjen e tyre. **Muzeu i Arsimit, Korçë**, në ambientet e tij janë zhvilluar aktivitete në përkujtim të figurave të shquara dhe ngjarjeve të rëndësishme historiko-kulturore të krahinës së Korçës dhe të Shqipërisë, ku janë ekspozuar fotografi, dokumenta, objekte të ndryshme, dhe janë shfaqur dokumentarë.

Qendra Kombëtare e Muzeumeve Berat,

Për mbarëvajtjen e procesit të punës dhe mirëmbajtjen e objekteve janë kryer:

- Kartelizimi dhe inventarizimi i objekteve të shërbesës me material druri, të inkuorporuara brenda sallës qendrore të Katedrales “Fjetja e Shën Mërisë”. Dezinfektimi i ambienteve dhe objekteve. Konservimi i disa objekteve për mirëmbajtjen e tyre.
- Përgatitja e kartelave të reja për disa nga objektet e shtuara në koleksionin e Muzeut Etnografik gjatë vitit 2018, të dhuruara nga DRKK Berat, të cilat janë disa objekte në metal të grumbulluara gjatë ndërhyrjeve restauruese në vite të banesave në lagjet muzeale të Beratit.

- Marrje masash, përgatitje dhe përditësim informacioni, fletëpalosje në kuadër të fillimit të sezonit turistik

Janë realizuar një sërë aktivitetesh me karakter promovues, edukues mbi vlerat e trashëgimisë kulturore, pjesë e fondit të QKM-Berat.

- Projekti **“ARTIZANATI DHE BREZI I RI”**- Prezantimi, njohja e nxënësve me artizanatin Beratas, mbi rolin, funksionin e zejtarisë, dhe nivelin e saj në qytetin e Beratit në të kaluarën, reflektimi në të tashmen. Me nxënësit e shkollave është realizuar ekspozita “Arti i drugëdhëndjes të ushtruar nga një mjeshër beratas”, së bashku me ekspozitën **“Muzeu në valixhe”**.
- Në kuadër të **18 Prillit “Ditës Ndërkombëtare të Monumenteve, Ditës Botërore të Trashëgimisë Kulturore” dhe vitit të kultures Shqiperi-Austri**, QKMB-ja prezantoi në atmosferën e kësaj dite në pedonalen e qytetit të Beratit ekspozitën **“Pazaret mesjetare të Beratit”** (Një cikël me 15 foto të vjetra të Qytetit të Beratit të viteve 1908 – 1940 të mbledhura nga Arkivat Austro – Hungareze.)

Muzetë Kombëtarë “Gjergj Kastrioti Skënderbeu” dhe Etnografik, Krujë. Fokusi kryesor i punës në të dy muzetë ka qënë ruajtja, mbrojtja dhe promovimi i vlerave muzeore, si dhe mirmbajtja e tyre. Gjatë periudhës janar- prill ndër prioritet kryesorë ka qënë vizitueshmëria dhe disa aktivitetete me karakter promovues dhe edukues, në kuadër të Vitit Mbarëkombëtar të Skënderbeut dhe Programit Edukimi mbi dhe përmes Kulturës, në bashkëpunim me shkollat 9-vjecare të qytetit të Krujës dhe qyteteve të tjera.

Muzeu Kombëtar Pavarësia Vlorë ka kryer një sërë aktivitetesh me karakter promovues dhe edukues, si dhe aktivitete në përkujtim të figurave të shquara dhe ngjarjeve të rëndësishme historike-kulturore, ekspozita të aristëve të rinj, promovime librash , me fokus kryesor promovimin e trashëgimisë sonë kulturore dhe vlerave muzeale.

Muzeut Kombëtar “Gjethi” është fokusuar në objektivat kryesore për promovimin e vlerave historiko-kulturore që mbart ky institucion, si dhe pritjen e vizitorëve, Projektin “Kujtojmë për të mos harruar”, dhe “Mbresa”, me qëllim njohjen dhe ndërgjegjësimin e brezit të ri mbi të kaluarën komuniste.

Zyra e Administrim dhe Koordinimit të parkut Arkeologjik Apoloni ka ndërmarë disa ndërhyrje emergjente mirëmbajtje të cilat ishin të paevitueshme.

1. Ndërhyrja në çatin e portikut të muzeut pas dëmtimit të gjithë pjesës lindore të tij nga stuhia e forte që ndodhi në këtë zonë. Ndërhyrja u realizua nga ana e stafit të ZAKPA Apoloni dhe firmës AD STAR e cila ka realizuar edhe projektin e Manastirit.
2. Konsultim me ekspertët e IMK-së për situatën kritike të murit të Temenosit por edhe për murin rrethues të Manastirit. U realizua pastrimi i vegjetacionit të këtyre dy zonave për të bërë një studim më të detajuar për ndërhyrjet restauruese e nevojshme.
3. Marrja e ikonës triptike nga ana e grupit të Punës të kryesuar nga përgjegjësi I sektorit të Artit në IMK z. Agron ISLAMI për të realizuar ndërhyrjen konservuese të saj në laboratorin e IMK-së.

Kanë vazhduar paralelisht pastrimet periodike nga vegjetacioni në monumentet e parkut arkeologjik. Karakteri i punimeve është i lidhur me mirëmbajtjen e monumenteve dhe ambjenteve rreth tyre. Është prerë vegjetacioni në sektorin e manastirit dhe në hapësirën jashtë tij

duke bërë prerje masive në tarracën perëndimore dhe në sektorin e murit lindor jashtë manastirit. Pastrimi i monumenteve nga vegjetacioni vazhdoj në sektorin e agorasë ku kërkohet pastrim të vazhdueshëm në periudhën e lulëzimit të vegjetacionit. Paralelisht është bërë pastrimi dhe evakuimi i mbeturinave jashtë parkut arkeologjik.

Pastrimi i monumenteve nga vegjetacioni u realizua në gjithë monumentet e agorasë: Bouleterioni, Magazinat, Bibloteka, Stoa A, Stoa B, Muri i Amforave, Muri i Temenosit, Prytaneoni, Tempulli Jonik, Faltore A, Faltore B, Cisterna dhe Magazinat si edhe në territorin përreth monumenteve, gjithashtu dhe në Murin rrethues të anës lindore në sektorin midis dy portave, Banesa me Impluvium, Rruga H dhe kulla e rumbullaket në hyrje të parkut arkeologjik. Në kuadër të ditëve ndërkombëtare të trashëgimisë me fokus në promovimin e vlerave të trashëgimisë kulturore të sitit, në kuadër të programit “Edukimi përmes Trashëgimisë” dhe projekteve të bashkëpunimit ka organizuar 3 aktivitete.

“Ciceroni i Vogël”, dhe trajnimi dy ditor “Cicerion apo Pasqyrë” të zhvilluar në kuadër të nismës së Ministrisë së Kulturës “Edukimi përmes kulturës”.

Aktivitetet janë realizuar me Qendrën Rinore “Epoka e Re” si dhe shkollat publike dhe jopublike të qytetit të Fierit, Janaq Kilica, Flatrat e Dijes, Dertliu, Perikli Ikonomi, Andon Xoxa etj në kuadër të bashkëpunimit me institucionin e DAR-it Fier për 18 prillin, 22 prillin dhe sidomos aktivitetet edukative dhe argëtuese.

Flashmob i realizuar në 22 prill (Dita e Tokës) në moton “ Të mbrojmë natyrën dhe monumentet” në bashkëpunim me Qendrën Rinore “Epoka e Re” dhe “Lulekuqet e Dancit” Fier. Ndezja e Flakës Olimpikë e realizuar nga shkolla “Muco Delo” e cila në bashkëpunim me ZAKPA Apoloni realizuan një nga ceremoni më të antike.

Zyra e Administrim Koordinimit Butrint

3 aktivitete të organizuara në kuadër të ditëve ndërkombëtare të trashëgimisë me fokus në promovimin e vlerave të trashëgimisë kulturore të sitit, në kuadër të programit “Edukimi përmes Trashëgimisë” dhe projekteve të bashkëpunimit

- “Reconnect - Bashkëpunimi rajonal për zhvillimin e qëndrueshëm të ekosistemeve detare” Organizatorë: Fakulteti i shkencave të natyrës, ZAKB, Prefektura Vlorë, Sipa Tours, Policia e Kufirit, Agjencia e Zonave të Mbrojtura, Agjencia Kombëtare e Bregdetit, Bashkia Konispoli, Bashkia Sarandë, ndërkufitare.

Objektivi i përgjithshëm i projektit RECONNECT: Pasqyrimi i problemeve të përbashkëta të kërcënimeve mjedisore dhe përmirësimi i kapaciteteve të institucioneve menaxhuese, duke promovuar menaxhimin efikas të burimeve natyrore përmes bashkëpunimit ndërkufitar.

Qëllimi: Krijimi i një rrjeti bashkëpunimi ndërkombëtar midis ekosistemeve të kërcënuara të Zonave të Mbrojtura Detare (ZMD) dhe zonave “*Natura 2000*” të Greqisë, Qipros, Bullgarisë dhe Shqipërisë, të cilat do të zbatojnë një strategji të përbashkët të ruajtjes.

- “Ju dhe fytyrat nga lashtësia” Aktivitet në kuadër të programit “Edukimi përmes Trashëgimisë” me pjesëmarrjen nxënës të shkollës 9-vjeçare Mursi dhe Xarrë. Ata u njohën me artin e portretit në shekuj dhe zhvilluan një lojë eksperimentale të të kuptuarit të portretit, nëpërmjet portreteve të ekspozuara në Muzeun Arkeologjik Butrint.

- Kafshët e mozaikut të dyshemesë së Baptisterit me pjesëmarrjen e nxënësve të Shkollës 9-Vjeçare '5 Dëshmorët' Ksamil

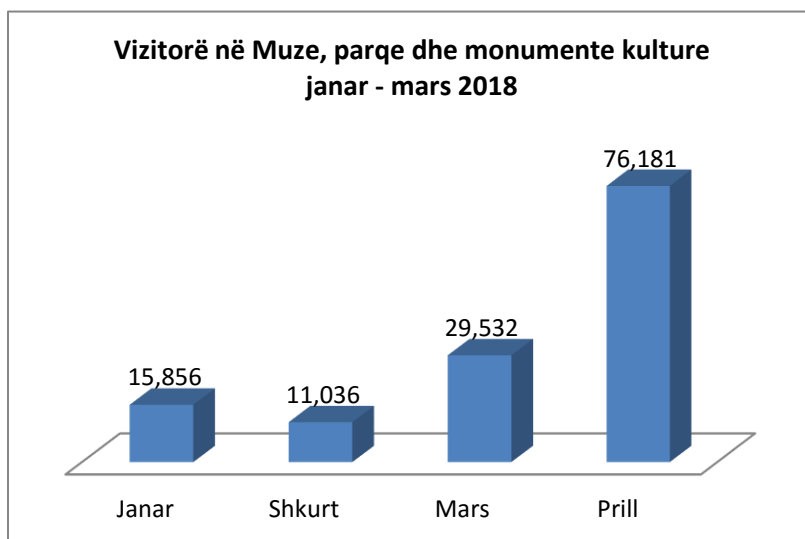
Zyra e Administrim dhe Koordinimit të parkut Arkeologjik Bylis, janë kryer pastrimet periodike nga vegjetacioni në monumentet e parkut arkeologjik, punimet kryhen me objektiv

mirëmbajtjen e monumenteve dhe ambjenteve rreth tyre. Gjithashtu janë zhvilluar disa aktivitete si: Bisedë e hapur me nxënës të Shkollës së mesme Panahor dhe shkollës së mesme Hekal - Takim dhe bisedë e hapur me nxënësit e shkollave në kuadër dhe të programit "Edukimi përmes kulturës" dhe specialistë të fushës mbi vlerat e mëdha të trashëgimisë kulturore të sitit të Bylist si ndër më të lashtët në rajon.

VIZITUESHMËRIA NË INSTITUCIONE DHE QENDRA TË TRASHËGIMISË KULTURORE JANAR – PRILL 2018

Institucionet dhe qendrat e trashëgimisë kulturore gjatë 4- mujorit (janar – prill) 2018 janë vizituar nga **132,605** vizitorë vendas dhe të huaj, nga të cilët **49,725 në** Muzetë kombëtarë, **39,275** në parqet arkeologjike dhe **43,605 në** monumente të kulturës.

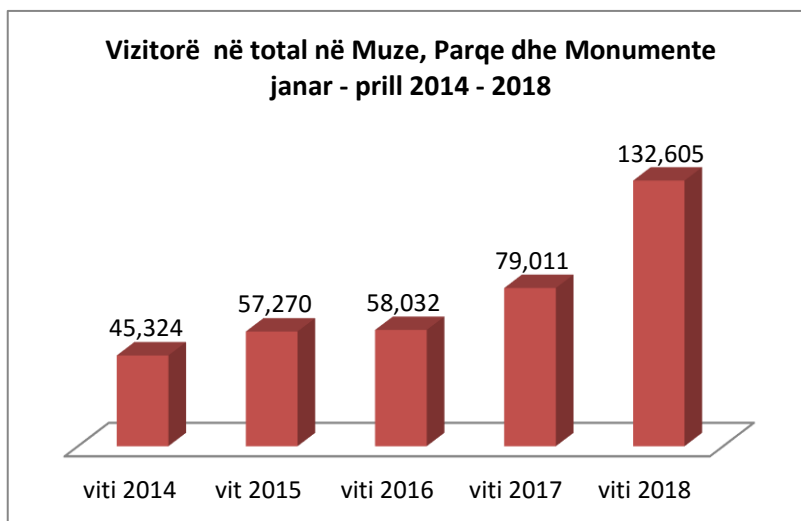
Grafiku si më poshtë:

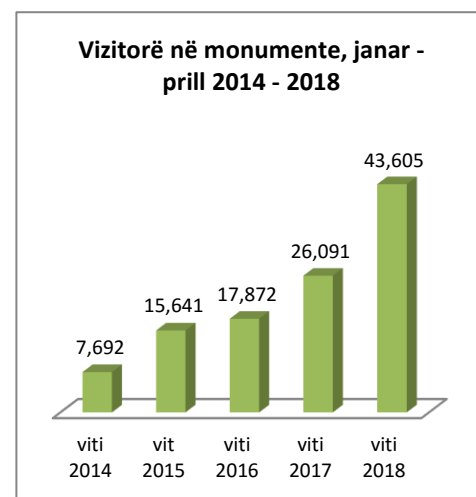
Analiza krahasuese e të dhënave statistikore për periudhën Janar-Prill 2017 dhe 2018 dëshmon se trendi i vizitueshmërisë ka shënuar rritje. Periudha Janar – Prill 2018 shënon **53,594** vizitorë në total më shumë se e njëjta periudhë e vitit 2017 dhe **74,573** vizitorë në total më shumë se e njëjta periudhë e vitit 2016.

Trendi i vizitueshmërisë (vizitorë në total) vitet 2014-2018

Grafikët si më poshtë

Trendi i vizitueshmërisë për periudhën janar – prill 2018 sipas kategorive të institucioneve dhe qendrave të vizituara është sipas grafikëve më poshtë

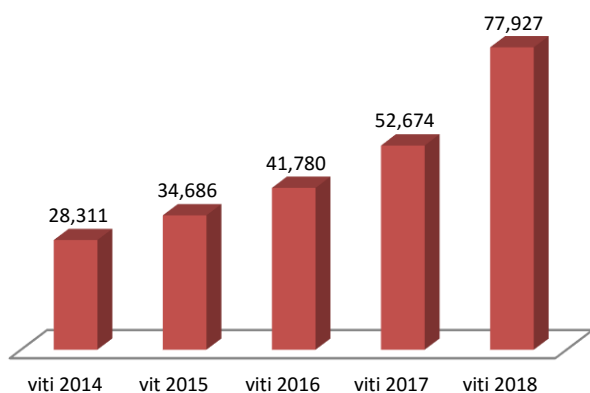
Vizitueshmëria në rritje në katër mujorin e parë të vitit 2018 (në mënyrë të veçantë në muajin prill) ka ardhur kryesisht si rrjedhojë e:

- Ditëve me hyrje falas (Pashkët katolike dhe ortodokse, 18 Prill- Dita ndërkombëtare e Monumenteve dhe Siteve dhe e diela e fundit e muajit)
- Aktivitetet në kuadër të programit “Edukimi përmes kulturës” që janë shoqëruar me pjesëmarrje të lartë të nxënësve të shkollave

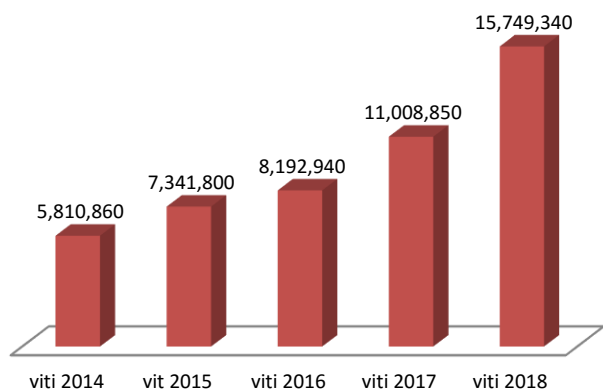
Trendi i rritjes progresive vihet re edhe në kategorinë e vizitorëve me biletë dhe të ardhurat e gjeneruara nga institucionet.

Grafikët më poshtë.

Vizitorë me biletë në Muze, Parqe dhe Monumente janar - prill 2014 - 2018

Të ardhurat (në lekë) nga vizitorët në Muze, Parqe dhe Monumente janar - prill 2014 - 2018

Rritja e numrit të vizitorëve ka bërë dhe rritjen e të ardhurave nga biletat të cilat mund të përdoren në mirëmbajtjen e Monumenteve të Kulturës, Parqet arkeologjike dhe Muzete Kombëtarë si dhe për të përballuar detyrimet për ruajtjen e objekteve apo çdo detyrim tjetër që lidhet me to. Nisur nga sa më sipër Ministria e Kulturës kërkon dhe rritjen e limnitit të përdorimit të të ardhurave nga institucionet tona.

➤ **70 Aktivitete të organizuara në rang vendi.**

Ministria e Kulturës dhe institucionet e trashëgimisë kulturore kanë organizuar një seri veprimtarish lokale, kombëtare dhe ndërkombëtare me qëllim promovimin e vlerave të trashëgimisë kulturore të ekspozuara in-situ ose të sjellë pranë publikut apo dhe të ekspozuara në ambientet e Ministrisë së Kulturës:

Gjatë **4 mujorit të parë të vitit 2018** janë zhvilluar apo përgatitet të zhvillohen një sërë aktivitete nga shoqata dhe individë si dhe nga institucionet e Ministrisë së Kulturës, kështu:

Projekte me thirrje

Projekti “Traditë Arti Kulturë”, Çelsat e ruajtjes së Trashëgimisë, organizuar nga Shoqata CESVI në qytetin e Përmetit më 14 mars, ku morën pjesë 32 artistë nxënës të shkollave 9-vjeçare dhe Gjimnazi “S.Frashëri”, etj.

Festivali Ndërkombëtar Folklorik “Aulona Inter Folk Festival” zhvilluar në qytetin e Vlorës në datat 12,13,14 maj 2018, organizuar nga Qendra Kulturore “Aulona” Vlorë. Do të marrin pjesë 300 artistë, gjithsej 10 grupe nga Shqipëria, Kina, Kosova, Greqia, Sllovakia, Letonia, Italia dhe Bullgaria.

Festivali i 15-të Mbarëkombëtar i Instrumentistëve të vegjës popullore, zhvilluar në qytetin e Fushë Arrëzit në datat 18,19,20 maj, zhvilluar nga Shoqata Eko-Turistike, Pukë. Do të marrin pjesë 140 artistë të vegjël nga Shqipëria dhe Kosova.

Po përgatitet dhe Projekti “Java e Ali Pashës”, zhvilluar në qytetin e Tepelenës në datat 25-28 maj, zhvilluar nga Qendra Kulturore Tepelenë.

Projekte të QKVF :

Festivali Folklorik Tipologjik kombëtar i Këngës Popullore Qytetare, realizuar në qytetin e Elbasanit, më 9-10 mars. Morën pjesë 200 artistë nga mosha 15 deri 70 vjeç. Në të dy ditët shfaqjet u ndoqen nga rreth 500 spektatore për çdo natë.

Projekte të Drejtorisë së Konceptimit dhe Fizibilitetit të Projekteve të Kulturës :

Realizimi i Ekspozitës me koleksionet e znj. Patricia Nugee, në Muzeun Historik Kombëtar në periudhën 7-12 maj 2018, me rastin e “Vitet Mbarëkombëtar të Gj.K.Skënderbeut”.

Drejtoritë Rajonale të Kulturës Kombëtare kanë zhvilluar aktivitete në kuadër të programeve të Edukimit mbi/përmes Kulturës, Vitit Mbarëkombëtar Gjergj Kastrioti Skënderbeu, si dhe “18 Prill - Dita ndërkombëtare e Monumenteve dhe Siteve” si dhe me nxënës të rrjetit “Miq të Monumenteve”.

Në **Berat** janë zhvilluar disa aktivitete si: aktiviteti Heroi Ynë Kombëtar, Skënderbeu, Vizitë në Monumentet e Kultit, në kuadër të programeve të Edukimit mbi/përmes Kulturës u zhvillua një vizitë në monumentet e kultit që ndodhen në Kalanë e Beratit. Vizitë në Laboratorin e Restaurimit, qellimi i këtij takimi ishte rritja e nivelit të njohurive rreth veprave të artit dhe nxitjen e pasionit dhe dëshirës në ruajtjen e këtyre vlerave. Vende, Tradita dhe Kultura, projekt ndërkurrikular synoi nxitjen në hulumtimin dhe mbledhjen e të dhënave duke u njohur me vlerat e nje zone dhe nxitjen e imagjinatës për shprehjen e tyre nëpërmjet krijimit dhe dhe interpretimit në funksion të prezantimit. Ekspozitë fotografike "Berati në UNESCO" Nxënësit e shkollës 9 vjeçare "Sali Gjuka" nëpërmjet fotografive në format posteri pasqyruan vlerat arkitektonike dhe historike të qytetit të Beratit, etj.

Në **Gjirokastrë** u organizuan aktivitete me nxënësit e shkollave me temat: Të njohim monumentet e zonës së Dropullit, Elementet e kostumeve popullore të Gjirokastrës, Isopolifonia dhe brezat e rinj, E folura Gjirokastrite, Të pyesim gjysherit dhe gjyshet. Një ditë sa një jetë brenda mureve të kalasë së Kardhiqit, etj.

Në **Tiranë, Durrës, Elbasan** u organizuan një sërë aktivitesh: në Amfietarin e Durrësit Aktivitet për Skenderbeun nga Arbereshet, Festim krejt i vecantë i 18 Prillit, Ditës Ndërkombëtare të Monumenteve në Amfiteatrin e Durrësit. Edukimi përmes kultures, Durrës, Elbasan, Tiranë me një sërë aktivitetesh në monumentet e kulturës së këtyre qyteteve me nxënës të shkollave 9 vjeçare.

Në **Vlorë** Miku i Monumentit në Parkun Arkeologjik të Orikut, në “Muret e Aulonës Antike” Ekspozitë me fondin e veprave të Galerisë “Art-Saranda”, Konkurs " Gatimet tradicionale dhe Turizmi" Të njohim Monumentet e qytetit tone”. Orë e hapur mësimore “Shtegu i Skënderbeut” Takim “Skënderbeu Heroi ynë Mbarëkombëtar” etj.

Në **Korçë** u zhvilluan aktivitete me synim njohjen me një historik të qytetit të Korçës, në aspektin urbanistik dhe arkitektonik si dhe vizitë në Muzeun Kombëtar të Arsimit, me qëllim njohja e nxënësve me vlerat arkitekturore të objektit monument kulture,

Në **Shkodër** në kuadër të projektit Edukimi përmes Kulturës u zhvilluan aktivitete me tema: Flamuri i Trashëgimisë, Akeologu i vogel, Dimensionet e Artit dhe Trashëgimisë Kulturore, Ekspozite dhe pikturë murale, Rendesia e Monumenteve dhe Siteve Arkeologjike, Të njohim

trashëgiminë tonë, me kenge valle , lojra popullore, Dita e Monumenteve dhe siteve Arkeologjike, të njohim Monumentet e Qarkut Kukës, etj.

➤ **Elemente të trashëgimisë materiale e jomateriale të inventarizuara**

Ministria e Kulturës nëpërmjet Qendrës Kombëtare të Inventarizimit të Pasurive Kulturore, institucion i specializuar me qëllim krijimin e Rregjistrimit Kombëtar të Pasurive Kulturore, inventarizimin dhe katalogimin informatik të trashëgimisë kulturore të popullit shqiptar, krijimin e një database unike për trashëgiminë kulturore të luajtshme dhe të paluajtshme, materiale dhe jomateriale për të gjitha kategoritë e poseduesve si dhe mbikëqyrjen dhe monitorimin e respektimit të të drejtave të pronësisë dhe të lëvizjes, me qëllim identifikimin, katalogimin dhe ruajtjen e saj.

Rregjistrimi i objekteve kulturore konsiston në hedhjen e një mori informacionesh që bazohen te kartela tip që lëshon QKIPK.

Në 4 mujorin e parë të vitit 2018 QKIPK ka kryer inventarizimin dhe katalogimin e rreth **16000** objekteve, numri i objekteve të regjistruara ne Fondin Kombëtar të Pasurive Kulturore është gjithmonë në trend rritës.

3. Programi "ART DHE KULTURA"

Në lidhje me shpenzimet e këtij programi, konstatojmë planifikimin dhe realizimin e tyre si më poshtë:

G r	Prog.	Art.	Emërtimi	Plani 4-mujori 2018		Realizimi 4-mujori 2018		
				Në (000) leke	Strukt. ne (%)	Në (000) leke	Strukt. në (%)	Në (%) ndaj buxhetit
12	08230	600-601	Paga, Sig. Shoq	180,533	43.2%	174,013	50%	96.4%
12	08230	602-606	Shpen. Korrente	87,578	20.9%	51,707	14.8%	59%
12	08230	231	Kapitale	150,000	35.9%	122,513	35.2%	81.7%
			TOTALI	418,111	100%	348,233	100%	83.3%

Nga të dhënat e tabelës së mësipërme konstatojmë se buxheti është realizuar në masën 83.3% ndaj planit për 4 mujorin e 2018. Shpenzimet për paga dhe sigurimet shoqërore zënë rreth 43.2% të totalit dhe janë realizuar në masën 96.4%. Shpenzimet korrente zënë rreth 20.9% të totalit dhe janë realizuar në masën 59%. Shpenzimet kapitale zënë rreth 35.9% dhe janë realizuar në masën 81.7%.

Fondet buxhetore të këtij programi janë organizuar në katër produkte, planifikimi dhe realizimi i të cilave, pasqyrohet në tabelën e mëposhtme.

Kodi i Programit	08230	Emertimi i programit:	Arti dhe Kultura						
Qellimi 1	Politika e programit synon nxitjen, zhvillimin dhe promovimin e vlerave kulturore Kombëtare brenda vitit 2020 nepermjet: Përmirësimin në vijimësi të infrastrukturës dhe shërbimeve në institucionet kulturore në vend; Nxitjen dhe mbështetjen e gjeneratës së re dhe krijesve në art kulturë duke respektuar barazinë dhe integrimin gjinor në zhvillimin e veprimtarisë artistike të tyre brenda dhe jashtë vendit; Zhvillimin e audiencave dhe edukimin kulturor të shoqërisë, si dhe Edukimin mbi dhe përmes arteve të brezave të rinj. Përfaqësimin e produkteve kulturore elitare shqiptare në aktivitete dhe programe ndërkombëtare								
**Treguesit e performancës/Produktet:									
Objektivat e politikës:	Kodi i Treguesit te Performances/Produktit	Emertimi i Treguesit te Performances***/Produktit	Niveli faktik i vitit paraardhes	Niveli i planifikuar ne vitin korent	Niveli i rishikuar ne vitin korent	Niveli i planifikuar per periudhen progresive	Niveli faktik ne fund te vitit korent	% e Realizimit te Treguesit te Performances/Produktit	
<i>Objektivi 1.1</i>	Zhvillimin e infrastrukturës dhe shërbimeve në institucionet kulturore në vend, nepermjet realizimit te investimeve permes projekteve te Teatrove "Skena e Re" dhe TKOBAP, QKKF dhe rikonstruksionin e 2 Teatrove Vendorë								
	A	Ndertimi dhe rikonstruksione infratkturore ne nivel qendror	484,915	450,000	450,000	150,000	122,513	82%	
<i>Objektivi 1.2</i>	Pasurimin ne masen 4 % te programacionit dhe kalendareve artistike ne Institucionet e art kulturë dhe sektoreve kreative te skenes e pavarur, duke respektuar parimet e barazisë gjinore, krahasuar me vitin 2017								
	B-C	Veprimtari te realizuara me fondet e programit art kulturë sipas prioriteteve dhe integritetit gjinor	733,129	739,149	739,149	261,104	221,505	85%	
<i>Objektivi 1.3</i>	Rritjen e bashkepunimeve dhe perfaqesimeve te artist dhe artisteve shqiptar ne aktivitete dhe skena nderkombetare krahasuar me vitin 2017								
	D	Perfaqesim jashte vendit ne programet komunitare, programet e bashkepunimit, perfaqesimeve ne festivale, panaire, rezidenca etj	33,720	25,400	25,400	7,007	4,215	60%	

Produktin (A): Investime të reja të skenave teatrore bashkëkohore

Drejt përfundimit procesi i punës në lidhje me Investimet dhe ndërtime të reja të skenave bashkëkohore, rikonstruksione infrastrukturore në nivel qendror dhe vendor në institucionet e artit dhe kulturës si dhe hapësira të reja rikualifikimi;

- Teatri i ri Turbina, me dy skena, dhe platforma multi funksionale arti, në përfundim
- Rikonstruksioni i Teatrit të Operës dhe Baletit, në proces

Produkti (B): Aktiviteti artistik në 9 institucione qendrore të Artit dhe Kulturës

Për realizimin e shpenzimeve buxhetore për periudhën Janar – Prill 2018, Drejtoria e Politikave dhe Strategjive të Zhvillimit Kulturor, në zbatim të politikave dhe Programit Art-Kulturë 2018-2020, ka vijuar nga puna për arritjen e objektivave bazuar në Planifikimin e Buxhetit afat mesëm si dhe dokumentit që shoqëron Deklaratën e Politikës së Programit duke u mbështetur në veprimtarinë e institucioneve qendrore të artit dhe kulturës në vend, sipas fushave të përgjegjësisë për secilin.

1. Teatri Kombëtar i Operës Baletit dhe Ansamblit Popullor
2. Teatri Kombëtar
3. Teatri Kombëtar Eksperimental “Kujtim Spahi vogli”
4. Galeria Kombëtare e Arteve
5. Qendra e Realizimit të Veprave të Artit
6. Qendra Kombëtare Kulturore për Fëmijë dhe Teatri i Kukullave
7. Cirku Kombëtar
8. Arkivi Qendror Shtetëror i Filmit
9. Biblioteka Kombëtare

Në kuadër të programit Edukimit mbi dhe përmes artit, kulturës dhe trashëgimisë kulturore:

Programi Kombëtar “Edukimi përmes Artit”, vijon puna e grupeve të punës mbi ngritjen e atelieeve, nismave, programeve dhe kalendarëve të edukimit kulturor në nivel kombëtar, të cilat vihen në jetë nga Ministria e Kulturës në bashkëpunim me Ministrinë e Arsimit, Sportit dhe Rinisë si dhe gjithë institucionet e varësisë art-kulturë-trashëgimi kulturore si dhe në sistemin arsimor në vend. Aktivitetet që realizohen në kuadër të këtij programi kanë target group, brezin e ri, komunitetin e shkollave në nivel kombëtar.

Gjithashtu në kuadër të programit edukimi me art e kulturë dhe trashëgimi kulturore është në proces përgatitja për ndërhyrjen në kurrikulat e shkollës nga njëra anë dhe duke përfshirë në çdo institucion arti linjën pedagogjike dhe edukative nga ana tjetër.

Në proces pune është edhe hartimi / implementimi i dokumenteve si: Strategjia Kombëtare për Kulturën dhe Programi Kombëtar për Edukimin përmes Kulturës në bashkëpunim me konsulencën më të mirë të Këshillit të Evropës si dhe planin kombëtar të veprimit. Krijimi i këtij dokumenti strategjik do të vijë në zbatim të politikave kulturore, duke përfshirë në zbatim dhe realizimin e planit të veprimit institucionet publike dhe ato të skenës së pavarur.

Përsa i përket kalendarëve artistikë me destinacion turizmin kulturor:

Në kuadër të kalendarëve me destinacion turizmin kulturor, me qëllim evidentimin dhe promovimin e itinerareve të reja kulturore turistike si një mënyrë atraktive interesi për kulturën, historinë, kulinarinë dhe trashëgiminë tonë, Ministria e Kulturës në bashkëpunim me institucionet e varësisë skenën e pavarur dhe grupet e interesit, kanë përgatitur kalendarin e aktiviteve me fokus shërbime kulturore të përqendruara kryesisht në vijën bregdetare në shërbim të turizmit kulturor. Kalendarin e aktiviteve mund të shfetohet në linkun: https://issuu.com/pik.al/docs/akt_kalendar_i_festave_te_tradites

Produkti (C): Aktivitete artistike kulturore të iniciuara nga MK, sipas prioriteteve institucionale dhe integritetit gjinor.

Ministrisë së Kulturës për projekt-propozimet për vitin 2018 u hap thirrja publike më datë 4 dhjetor 2017 dhe u mbyll më datë 12 janar 2018. Pranë Ministrisë së Kulturës u paraqitën 291 projekt-propozime në art-kulturë dhe trashëgimi kulturore, nga të cilat u miratuan 128 projekte fituese.

Kolegjiumi i përbërë me ekspertë të fushave të artit dhe kulturës, si dhe drejtues të zhvillimit të politikave dhe strategjisë kulturore, vlerësoi fitues projekt-propozimet që përputheshin me kriteret e shpallura në udhëzuesin që shoqëroi thirrjen.

- Kriteret kryesore në të cilin u mbështet vlerësimi ishin: projekte me ide novatore, që garantojnë cilësi dhe profesionalizëm në realizim, qëndrueshmëri dhe vazhdimësi, mundësi për rritjen profesionale të artistit, që sjellin zhvillim dhe gjallërim të skenës artistike e kulturore në Shqipëri, rritje të audiencave, shtrirje gjeografike dhe kohore, që dëshmojnë respektimin e të drejtës së autorit, aftësi për të thithur fonde nga burime të tjera, si dhe që janë të përputhshme me prioritetet e Ministrisë së Kulturës: edukimi përmes artit dhe kulturës, përkrahja e të rinjve duke filluar nga potenciali i tyre krijues e deri tek punësimi i tyre, mbështetje dhe zhvillim të turizmit kulturor.

- Kriteria specifike për këtë vit ishin gjithashtu mbështetja e projekteve në kuadër të hartimit të kalendarit të aktiviteteve për vitin e Skënderbeut dhe për Vitin e Trashëgimisë Kulturore Evropiane. Projektet e përzgjedhura do të mbështeten në mënyrë të pjesshme nga Ministria e Kulturës.

Lista e plotë e projekteve të renditura sipas kategorive është si më poshtë vijon:

Projekte fituese të Trashëgimisë Kulturore Jo materiale, 32 projekte.

Projekte fituese të Librit, 23 projekte.

Projekte fituese për Art Kulturë, 73 projekte

Produkti (D): Përfaqësimi në programe dhe evenimente ndërkombëtare

Kultura si pasaporta jonë më e mirë:

Fondi i krijimtarisë artistike në çdo disiplinë të artit vijon të shfaqë interes për skenat ndërkombëtare dhe ndjehet një rritje interesi për bashkëpunime të përbashkëta kulturore si:

- 1- Letërsia shqipe u prezantua në Panairin e Librit në Lajpcig nga data 15 deri me datë 18 mars prej Ministrisë së Kulturës së Shqipërisë që është institucioni qendror në hartimin, zhvillimin dhe zbatimin e politikave në fushën e librit në Shqipëri.**

Mbështetja dhe promovimi i letërsisë shqipe jashtë vendit, krijimi i një hapësire dialogu mbarë shqiptar dhe ndërkombëtar në fushën e librit me një vizion të hapur ndaj diversitetit kulturor ishte një nga objektivat kryesore të këtij projekti.

Në këtë panair, letërsia shqipe u prezantua në stendë dhe në katalog përmes thënies së shkrimtarit tonë Ismail Kadare “Letërsia më fali lirinë dhe jo anasjelltas”, me prurjen më të mirë të letrave shqipe në vitet e fundit, me shkrimtarët bashkëkohorë më të vlerësuar me çmime kombëtare dhe ndërkombëtare në tre vitet e fundit, si: Bashkim Shehu, Çmimi Balkanika 2015, Çmimi “Autori i Vitit” 2016, Rudi Erebara, Çmimi European i Letërsisë, 2016, Ildir Azizaj Çmimi “Autori i Vitit” 2017, Çmimi “Autori i Vitit” 2015, Agron Tufa “Autori i Vitit i Panairit të Librit” 2016, Parid Teferici “Autori i Vitit i Panairit të Librit” 2015, Virion Graçi, Çmimi “Autori i Vitit” 2015, Besnik Mustafaj, Çmimi “Libri më i mirë i vitit 2017” në Panairin e Prishtinës, Luljeta Lleshanaku, nominuar për Çmimin Balkanika dhe çmime kombëtare e ndërkombëtare, Romeo Çollaku, Çmimin e BE dhe çmime kombëtare, Ardian Kyçyku, i nominuar për çmimin e autorit të vitit për 2017 si dhe për çmime të tjera kombëtare.

Të ftuar në stendën shqiptare ishin autorët:

Gazmend Kapllani, një shkrimtar shqiptar që jeton prej njëzet vitesh në Greqi e që përmes krijimtarisë së tij zbulon se si totalitarizmi, emigracioni, kufijtë dhe historia ballkanike kanë formuar jetën private dhe narracionin e tij personal.

Thanas Medi, i vlerësuar nga kritika si një penë virtuoze dhe mjeshtër i kompozicionit, i cili në një pjesë të mirë të krijimtarisë vizaton me ngjyra emocionale tablo të jetës së një pakice kombëtare në Shqipëri, si vllahët, si dhe historinë e një brezi që përjetoi ndryshimet e mëdha të viteve nëntëdhjetë.

Manjola Nasi, përkthyesë dhe poete që sjell lirikën urbane dhe imazhiste të brezit më të ri të letërsisë shqipe.

Kalendari ishte hartuar me aktivitetet në vijim:

Më datë 15 mars, ora 11.00 – 12.00, u zhvilluar takimi me temë: Letërsia e re nga TRADUKISTANI, me autorët: Anton Beck, Manjola Nasi (Shqipëri), Bogdan Cosa; në stendën e TRADUKI-t, organizuar nga Traduki, Ministria e Kulturës së Republikës së Shqipërisë, Instituti Goethe Bukuresht, Fondacioni Kulturor Lihtenshtejn.

2- Përfaqësimi i Shqipërisë në edicionin e 12-të, Balkan Trafik 2018, në Bruksel, që u mbajt në datat 20-23 prill 2018.

Përfaqësimi i Shqipërisë në edicionin e 12-të Festivalit Ndërkombëtar Kulturor “Balkan Trafik” 2018, u mbajt në datat 19-23 prill 2018, në Bruksel, ku mbështetësit institucional ishin Ministria e Kulturës në bashkëpunim me Ministrinë për Evropën dhe Punët e Jashtme si dhe përfaqësinë tonë Diplomatike në Bruksel.

Shqipëria për vitin 2018, u përfaqësua nga Ansambli Kombëtar i Këngëve dhe Valleve Popullore (AKKVP), me një formacion prej 17 artistësh që përbëhej nga solistët, grupi i valleve, kompleksi vokal dhe orkestra popullore. Ansambli, bazë e orkestrës dhe grupit polifonik së bashku me Hysni Zelën. Formacioni arriti të realizonte një program artistik me nivel të lartë përfaqësimi, me një repertor të pasur e të larmishëm, përmes këngëve dhe valleve duke promovuar më së miri pasurinë më të madhe të folklorit tonë. Në koncerte u performuan vallet më të spikatura të zonave të ndryshme, këngët polifonike deri te formacionet orkestrale në formën e kabasë apo meloditë e pavdekshme të këngës së kultivuar.

(Informacion më i detajuar dhe i specifikuar sipas indikatorëve dhe treguesit përkatës për secilin nga Institucionet e artit dhe Kulturës dhe aparatit në MK, bashkëlidhur tabela statistikore për 4 mujorin e parë të vitit 2018).